

<p>Informatieveiligheidscomité Kamer sociale zekerheid en gezondheid</p>
--

IVC/KSZG/19/006

BERAADSLAGING NR. 19/006 VAN 15 JANUARI 2019 OVER DE MEDEDELING VAN GEPSEUDONIMISEERDE PERSOONSgegevens DOOR DE KRUISPUNTBANK VAN DE SOCIALE ZEKERHEID (KSZ) AAN HET CENTRUM VOOR SOCIOLOGISCH ONDERZOEK (CESO) MET HET OOG OP HET VERRIJKEN VAN DE RESULTATEN VAN DE GEZINSENQUÊTE EN HET BEOORDELEN VAN DE REPRESENTATIVITEIT VOOR DE GEZINNEN MET EEN LAAG INKOMEN

Gelet op de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*, in het bijzonder de artikelen 5 en 15;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, in het bijzonder artikel 114;

Gelet op de wet van 5 september 2018 *tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG*, in het bijzonder artikel 97;

Gelet op de aanvraag van het Centrum voor Sociologisch Onderzoek;

Gelet op het rapport van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;

Gelet op het verslag van de heer Bart Viaene.

A. ONDERWERP

1. De onderzoeksgroep Sociaal Werk en Sociaal Beleid van het Centrum voor Sociologisch Onderzoek (CESO) van de Katholieke Universiteit Leuven realiseert momenteel op vraag van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin van de Vlaamse Overheid een onderzoeksproject over de gezinsenquête. Hij wil methodologisch bestuderen of bij de eerste editie, in 2016, voldoende aandacht werd besteed aan de representativiteit, de validiteit en de betrouwbaarheid van de resultaten en nagaan in welke mate de maatschappelijk kwetsbare gezinnen correct werden vertegenwoordigd.
2. De gezinsenquête is een schriftelijke bevraging die in 2016 werd georganiseerd bij ad random uit de bevolkingsregisters geselecteerde gezinnen met kinderen tussen 0 en 25 jaar oud. Het adresseren en verzenden van de vragenlijsten werd verricht door het Rijksregister, dat daarna

het identificatienummer van de sociale zekerheid van de aangeschreven personen heeft bijgehouden met het oog op een eventuele latere verwerking van persoonsgegevens uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.

3. Voor het huidig project willen de onderzoekers gebruik maken van anonieme gegevens met betrekking tot de gezinnen in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en van gepseudonimiseerde persoonsgegevens met betrekking tot de aangeschreven personen.
4. Aldus zouden de volgende anonieme gegevens met betrekking tot de gezinnen in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ter beschikking worden gesteld van het CESO. Het zijn kruistabellen over *alle* gezinnen, over de *geselecteerde* gezinnen en over de *deelnemende* gezinnen. Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gaat het steeds om de gezinnen waarvan de taal op de identiteitskaart het Nederlands is.
 - het aantal gezinnen met kinderen tussen 0 en 25 jaar oud in Vlaanderen respectievelijk het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, verder ingedeeld volgens het gezinstype, het aantal kinderen in het gezin (per leeftijdsklasse) en de herkomst;
 - het aantal gezinnen met kinderen tussen 0 en 25 jaar oud in Vlaanderen respectievelijk het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, verder ingedeeld volgens het gezinstype en het beroepsstatuut;
 - het aantal gezinnen met kinderen tussen 0 en 25 jaar oud in Vlaanderen respectievelijk het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, verder ingedeeld volgens het gezinstype, het aantal kinderen in het gezin (per leeftijdsklasse), de herkomst en het beroepsstatuut.

Tevens worden de meest recent beschikbare verdelingsgegevens van het brutogezinsinkomen en het bruto belastbaar gezinsinkomen meegedeeld. Het gaat concreet om het gemiddelde, de mediaan, de percentielwaarden, het minimum en maximum, de decielwaarden, de standaardafwijking en variantie, de scheefheid en de kurtosis. Deze worden meegedeeld voor de Belgische bevolking in haar geheel, de Belgische gezinnen met kinderen jonger dan 25 jaar, de Brusselse gezinnen (met een in het Nederlands uitgereikte identiteitskaart) met kinderen jonger dan 25 jaar en Vlaamse gezinnen met kinderen jonger dan 25 jaar.

Deze mededeling van anonieme gegevens geschiedt overeenkomstig de bepalingen van de beraadslaging nr. 18/140 van 6 november 2018 van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité en vergt bijgevolg geen bijkomende beraadslaging.

5. Daarnaast zouden per persoon die werd aangeschreven de volgende gepseudonimiseerde persoonsgegevens worden verstrekt (in beginsel de toestand op 31 december 2015).

Kenmerken van het gezin: het arbeidsvolume op huishoudniveau, de inkomenscomponenten op huishoudniveau (telkens in klassen), het totale inkomen op huishoudniveau (in klassen), de werkintensiteit op huishoudniveau, het aantal gezinsleden (aantal volwassenen, aantal kinderen, aantal kinderen jonger dan 25 jaar oud) en het gezinstype.

Persoonskenmerken (voor elk gezinslid): de nomenclatuurcode van de socio-economische positie, de leeftijd (in klassen), het geslacht, het geslacht van de referentiepersoon, de herkomst (in klassen), de herkomst van de ouders (in klassen), de LIPRO-gezinspositie, de verwantschapsrelatie met de referentiepersoon, het gewest van de woonplaats en de burgerlijke staat.

Opleiding (voor elk gezinslid): het studieniveau, de taal van het onderwijs, de onderwijsvorm van het gevolgde secundair onderwijs, de ISCED-classificatie van onderwijsprogramma's en studierichtingen ("International Standard Classification of Education") en de classificatie van de behaalde bewijzen.

Tewerkstelling en inkomsten (voor elk gezinslid): het type arbeidsprestatie, het arbeidsregime, de indicator van de arbeidsprestatie, het percentage deeltijdse tewerkstelling, het aantal gepresteerde dagen, de inkomenscomponenten op individueel niveau (telkens in klassen), de categorie van de leefloongerechtigde en de hoedanigheid met betrekking tot de kinderbijslag.

6. De koppeling van de persoonsgegevens van de gezinsenquête en de persoonsgegevens van het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming zou worden uitgevoerd door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid. De persoonsgegevens van de gezinsenquête zouden daartoe door het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin van de Vlaamse Overheid aan de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid worden overgemaakt. Het CESO vernietigt zijn versie van de enquêtegegevens. De mededeling door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid aan het CESO zou uiteindelijk per betrokkene betrekking hebben op de persoonsgegevens van de gezinsenquête (met de indeling van diverse persoonskenmerken in voldoende ruime klassen) aangevuld met de hogervermelde persoonsgegevens uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming (eveneens ingedeeld in klassen).
7. De koppeling van de beide soorten persoonsgegevens zou geschieden met de tussenkomst van de diensten van het Rijksregister. Bij beraadslaging nr. 43/2015 van 29 juli 2015, beraadslaging nr. 10/2016 van 2 maart 2016 en beraadslaging nr. 05/2018 van 21 februari 2018 verleende het sectoraal comité van het Rijksregister op vraag van het Vlaams departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin een machtiging voor de verwerking van persoonsgegevens uit het Rijksregister in het kader van de gezinsenquête. Het stelde daarbij vast dat de bevraging zou gebeuren door middel van een schriftelijke enquête en dat de diensten van het Rijksregister zouden instaan voor de verzending van de enquêteformulieren. Op het enquêteformulier werd een betekenisloze code vermeld, die enkel door de diensten van het Rijksregister, aan de hand van een (ten laatste op 28 februari 2019 te vernietigen) concordantietabel, kan gelinkt worden aan een bepaalde persoon. Met die concordantietabel kan dus worden overgegaan tot het koppelen van de persoonsgegevens van de gezinsenquête en de persoonsgegevens van het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming, zonder dat de onderzoekers zelf daarbij de identiteit van de betrokkenen te weten kunnen komen.
8. De kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité stelt overigens vast dat in het enquêteformulier geïnformeerd wordt naar diverse subjectieve aspecten van het gezinsleven maar tevens naar enkele puur objectieve aspecten van de betrokkene en de leden van diens gezin, zoals de geboortedatum, het geboorteland en de

nationaliteit. De door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid ter beschikking te stellen persoonsgegevens afkomstig uit het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming lijken dienaangaande geen bijkomende risico's op heridentificatie van de betrokkenen met zich te brengen vermits ze doorgaans in ruime klassen aan het CESO worden meegedeeld, net zoals de persoonsgegevens van de gezinsenquête (die worden vooraf door het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin van de Vlaamse Overheid aan de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid overgemaakt en door die laatste verwerkt terwijl ze bij het CESO zelf worden vernietigd).

B. BEHANDELING

9. Krachtens de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid* verzamelt de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid persoonsgegevens bij de instellingen van sociale zekerheid, slaat ze op, voegt ze samen en deelt ze mee aan de personen die ze nodig hebben voor het verrichten van onderzoeken die nuttig zijn voor de kennis, de conceptie en het beheer van de sociale bescherming (artikel 5) en vereist elke mededeling van sociale persoonsgegevens door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid of een instelling van sociale zekerheid aan een andere instelling van sociale zekerheid of een andere instantie dan een federale overheidsdienst, een programmatorische overheidsdienst of een federale instelling van openbaar nut een voorafgaande beraadslaging van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité (artikel 15).
10. Volgens de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* moeten persoonsgegevens worden verzameld voor bepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en mogen ze vervolgens niet verder worden verwerkt op een wijze die met die doeleinden onverenigbaar is (beginsel van de doelbinding), moeten ze toereikend en ter zake dienend zijn en beperkt worden tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt (beginsel van de minimale gegevensverwerking), moeten ze worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan voor de geldende doeleinden noodzakelijk is (beginsel van opslagbeperking) en moeten ze met passende technische of organisatorische maatregelen zodanig worden verwerkt dat een passende beveiliging gewaarborgd is en dat ze onder meer beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging (beginsel van integriteit en vertrouwelijkheid).

doelbinding

11. De verwerking van gepseudonimiseerde persoonsgegevens door het CESO beoogt een gerechtvaardigd doeleinde, namelijk het verrijken van de resultaten van de gezinsenquête en het beoordelen van de representativiteit voor de gezinnen met een laag inkomen. De verwerking beantwoordt bijgevolg aan het beginsel van de doelbinding.

minimale gegevensverwerking

12. De persoonsgegevens zijn, uitgaande van het voormelde doeleinde, toereikend, ter zake dienend en niet overmatig. Ze blijven beperkt tot enkele kenmerken van het gezin en het individu (en zijn gezinsleden), aangevuld met enkele persoonsgegevens over diens opleiding, tewerkstelling en inkomsten, die nodig blijken om de resultaten van de gezinsenquête te beoordelen en te kaderen. Ze worden doorgaans niet als dusdanig maar in klassen meegedeeld en kunnen door het CESO zelf niet herleid worden tot de personen op wie zij betrekking hebben. De persoonsgegevens van de gezinsenquête (de eigenlijke antwoorden van de betrokkenen) worden door het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin van de Vlaamse Overheid aan de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid overgemaakt en bij het CESO vernietigd. Ze worden pas achteraf, zij het eveneens gepseudonimiseerd (aan de hand van gelijkaardige technieken, met indelingen in klassen), terugbezorgd aan het CESO (via de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid). De verwerking beantwoordt derhalve aan het beginsel van de minimale gegevensverwerking.

opslagbeperking

13. Het onderzoeksproject van het CESO loopt in beginsel ten einde op 31 mei 2019. De persoonsgegevens – meer bepaald het resultaat van de koppeling en de pseudonimisering van de persoonsgegevens van de gezinsenquête en de persoonsgegevens van het datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming – worden vernietigd zodra zij niet meer nodig zijn om het voormelde doeleinde te realiseren en ten laatste op 31 mei 2019. De Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid zal de persoonsgegevens zelf echter wel bijhouden tot 31 mei 2020, voor de rechtvaardiging van de onderzoeksresultaten of voor de follow-up. De bewaartermijn kan uitsluitend worden verlengd door middel van een beraadslaging van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité dienaangaande.

integriteit en vertrouwelijkheid

14. Het CESO zet alle mogelijke middelen in om te vermijden dat de identiteit van de betrokkenen wordt achterhaald, weerhoudt zich van elke poging om de gepseudonimiseerde persoonsgegevens om te zetten in niet-gepseudonimiseerde persoonsgegevens en maakt de resultaten van de verwerking uitsluitend bekend in een vorm die het onmogelijk maakt om de betrokkenen te identificeren. Het houdt bij de verwerking van de persoonsgegevens rekening met de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid* en elke andere regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, in het bijzonder de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* en de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*.

Om deze redenen, besluit

de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité

dat de beschreven mededeling van gepseudonimiseerde persoonsgegevens door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid aan het Centrum voor Sociologisch Onderzoek van de Katholieke Universiteit Leuven, uitsluitend met het oog op het verrijken van de resultaten van de gezinsenquête en het beoordelen van de representativiteit voor de gezinnen met een laag inkomen, is toegestaan mits er wordt voldaan aan de in deze beraadslaging vastgestelde maatregelen ter waarborging van de gegevensbescherming.

Bart VIAENE

De zetel van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité is gevestigd in de kantoren van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, op volgend adres: Willebroekkaai 38 – 1000 Brussel (tel. 32-2-741 83 11).